

עין משפט גד מצוה

לה א מיי פיד מהלסת
דעות הלכה יז:
לש ב מיי שם הל ג:
בו ג מיי שם הלכה יז
טושיע איז ס' רמ
סוף טו:

בא ד מיי פיד מהלסת
דעות הלכה יז:
בב ה שיע איז סימן מסח
סעי' י בהגיה:
בגו ד מיי פיד מהלסת שנת
הלכה יז א סגן לאון
סה טושיע איז סימן של
סוף יז:

מוסף רש"י

אכל ועמד. מד קודם
שמועץ מעט (ישן טו.)
שמועץ הולד. כיו
שמקשה בשו (יחזקאל טו ד.)
והחול. לטן כרייה כנגדים
(שם). שמלפפין. טעפין.
לטן מלטט (ישן טו.) לטן
גלגל (ישן טו.)
הדרן עלך מפנין

מוסף תוספות

א. וכי קודם תקנת עורא
לא היו מקיזין כל עיקר.
ואומר ר"ת דקודם תקנת
עורא. מוס' ממונת ג. ד"ה
שנת דעין. ב. אלא כשהיו
צורכין לשום דין היו
וישבין בכל יום יום,
ועורא תוקן שהיו קבועין
בב' וה' וכל הרובצ לידן
יבא יידון. והיו יבולין
להקיז בכל יום קודם
תקנת עורא כיון שלא היו
קבועים. מוס' ממונת ג.
ד"ה שנת דעין. ג. בשעה
שתיים עשרה. מוס' הי"ש.
הר"י ונזות. רע"ב.
ד. [ולא היה צ"ל ד' דהוא
עשרים וארבעה. מוס'
הי"ש. ה. מאה ראשים.
מוס' הי"ש. ו. בתום מוס'
הי"ש. הבבלעה זו.
ה. וכן הדין
בתלמודים ש[ות]ש כחם
יום אחד והם יגיעם
ועיפין ראינו יבולין
להתעסק בברשת קורין
יומא דשפמי כלומר יום
שלא עלה ביום כלום
כיום שמגלחין השפמות
שלא עלה ביורו דבר.
שעת לריזין.

רבינו הגאול

פורסא דדמא כל תלתין
יומין. פי' בגול הדם
בתחורים כל שלשים יום.
בין הפרקים. הגיע
לחמישים שנה ימעט. ויצא
משנים חרשים [אן] ג'
חרשים פעם אחת. עוד בין
הפרקים. בא בימים יחזור
ימעט משהו חרשים
לשנה חרשים או משהו
לשנה. והו הפרוש
קיבלוהו מוכותינו קבלה.
תבלתא קאי מאדים בווי.
פי'. ששתי שעות שזן וזגות
יום שלישי שעה שמינית
מאדים ושעה שתיים
ועשרים מאדים. שכך סידור
הכוכבים חל"ם כנשי
בימים, נמצא יום אחד שעה
ראשונה כוכב חמה, יום שני
שעה ראשונה כוכב לבנה,
יום ג' שעה ראשונה כוכב
מאדים, יום ד' שעה
ראשונה כוכב [כוכב], יום
ה' שעה ראשונה כוכב צדק,
יום ו' שעה ראשונה כוכב
נוגה, יום ז' שעה ראשונה
כוכב שבת, וסידורם חל"ם
כנשי בימים, כנשי
חל"ם בלילות, וסידוריהן
הנכ"ל שצ"ם. וכוון שנים

ג' ועמד מאדים בשעה שמינית והן וזגות ובשעה כ"ב והן וזגות חיישינן לטבנה. וכיוצא בזה בשני ובחמישי, משום הכי חיישינן לטבנה כי מאדים הוא ממונה על הדם. ואקשינן עלה והא יום ו' הוא דמעלי שבתא דקאי מאדים בשעה ששית ובשעה עשרים והן וזגות, ואמרת פורסא דמא חד בשבא וארבעה ומעלי שבתא, ולא מצאו לו פירוק. והשיב א"ע' שהוא כן כיון דדשו בה רבים להקיז ביום ששי ושומר פתאים ה'. מאה ריש בווי מאה קרני בווא שפמי ולא כלום. פי' היה מנהג קצוב כי הספר מגלח מאה ראשי, כלומר מאה ראשי בני אדם נוטל שכרו וזו אחד, וכן (א' מרוגמא) [המש"ס] מאה קרן, כלומר מאה קרן של תוכיית

קבא:

מי שיש לו זכות אבות. וקודם תקנת עורא אע"פ שהיו גזין בכל יום שהיו כריכים^א לא היו קובעים ליטב בכל יוס^ב ח:

דקאי מאדים בווי. דרביעי נמי קאי מאדים בזווי כסוף היום^ג אלא לא חשו חכמים לכך לאין דרך להקיז כל כך בסמוך

ללילה: **דליכא ארבע בתריה**.

שאין ד' ימים עד סוף החדש כפי"ש בקונטרס דליכא למימר רביעי בשנת דהא ד' הוא עשרין וארבע היינו דליכא רביעי בתריה^ד:

מאה רישי בווא מאה קרי בווא. לפירוש הקונטרס תימה מה שיך הכא ור"ח גרס מאה קרני בווא ומפרש מאה רישי מאה ראשי בני אדם (ונראה) שהיה מנהג קצוב לספר גלגל^ה בווא וכן מנהג ק' קרני להקיז בווא כמו קרנא דלומנא (קמץ דף קנד): אכל מאה שפמי לתקן השפה בולא כלום דבשר גילוח והקוה היה מתקן השפה^ו וציוס שהיה מתקן שפמו לא היה נוטל כלום ועל כן היה למשל כל מי שהיה יגע ולא עלה בירו שכרו היו קורין אותו יומא דשפמי^ז: **מפגרי רבנן**. תש כחם והיו מתלשטין ולא יכלו שמיגרס כדכתיב (ש"ה ו' ויכרף דוד הוא וארבע מאות איש (עמו) ויעמדו מאתים איש אשר פגרו מעבור את נחל הצשור: ב"ב האמור בפרשת תובחה. לאו מקרא מפיק אלא מסממא כיון שגא צפרשת תוכחה אס כן זער הוא אס אין עושין והקיילו חכמים לעשות וזכונן אין צהן אסורא דאורייתא:

הדרן עלך מפנין

מפנין פרק שמונה עשר שבת

דבדב אחר. חזיר: **קשה לדבר אחר**. לרעת שהחזירים מנווגעים הם כדאמרינן בקדושין (ד' מט:)^א קצים נגעים ירדו לעולם תשעה נטלו חזירים: **אלו ועמד**. מהר לעמוד פתאום אחר שאכל שזעו: **פורסא דדמא**. זמן הקוה כמו צפרוס הפסח (שקלים פ"ג מ"א): **צין הפרקים**.

פירקי שנתיו כגון לאחר מ' שנה: **ימעט**. צהקוה לא יקיז בכל חדש אלא לב' חדשים: **וצין הפרקים יחזור וימעט**. לאחר ששים יקיז לג' חדשים לפי שאין כמו עליו ואין דמו חס וגופו מלטטן כשמתער דמו: **שצ"ד של מעלה ושל מטה שוין**. אדם גדון ככל יוס^ו וצ"ד יושבין צעירות צב' וצה' מתקנת עורא ואליך (צ"ק ד' פג.) וכיון דיוס הדין ופקידה היא עומתיו מזכרים: **דקיימא ליה מאדים** שזול מאדים משמש צו צשעות וזגות ומזל מאדים ממונה על החרב ועל הדבר ועל הפורעניות והזגות קשין שהן רשות לשדים כדאמר צפסחיס (ד' קי:)^ז והפורעניות מוכנין. שצ"מ חנכ"ל סדר השעות כשנתלו המאורות והמזלות שעה ראשונה של ד' בשנת שימש שצחאי וצשניה לזק ואחריו מאדים ואחריו חמה ואחריו נוגה ואחריו כוכב ואחריו צבנה נמצאו^ח המזלות לו' השעות וחזורים חלילה לעולם נמצא צסדר זה לעולם קיימי מזלות המשמשין בתחלת לילי השצוע כלנ"ש חל"ם מולאי שנת שעה ראשונה שלו כוכב תחלת ליל שני לזק וכן צסדר הזה וסדר תחלת קיימי הימים חל"ם כלנ"ש שעה ראשונה של אחד צשנת חמה ועל שני צשנת צבנה ועל שלשי צשנת מאדים. נמצא מאדים חוזר צו חלילה צשעה שמינית ציום והיא זגות אכל שאר ימים אין מאדים צזגות שלהס אס לא צלילה וצלילה אין דרך להקיז: **מעלי שצחא נמי קיימא מאדים** בווי. שהרי שעה ראשונה של יוס נוגה לפי הסדר של חל"ם כלנ"ש תחלת הימים וכיון שמתלמו נוגה וסדר הליכתן שצ"ס חנכ"ל נמצאו מתחילין לחזור חלילה צשעה רביעית נמצא מאדים צשעה ששית: **כיון דדשו ציה רצוס**. הורגלו צו מפני דוחקן שהיו קריוצס לסעודת שנת ואמרינן צפירקין דלעיל (ד' קיח:)^ט כבוד שנת צדגיס גדולים וצמסכת ע"ז (ד' כט:)

אמרינן שני לזס דג: **ארבע דהוא ד'**. ד' צשנת שהוא ד' לחדש או ארציקר לחדש או כ"ד לחדש כולהון קשה להקוה: **ד' דליכא ד' צפריה**. שאין ד' ימים עד סוף החדש. ואיכא דאמרי דליכא ד' צשנת צתריה צזאמו חדש ואינו כן: **ה"ג ר"ח ושני לו חולשא שלישי לו סננתא**: **אכל חטה**

והקיז דס לא הקיז אלא נחטה. שהאכל מכביד את האדם והקוה שאחר אכילה אינו מועיל אלא לאותו כובד: **וה"מ**. מנהגו לרפואה: **אכל אקולי**. מי שיש לו דס המכביד עליו אפי' לאחר אכילה מקיז ומיקל: **מאה רישי בווא**. כלומר אס יהיו בזול מאד קנה ראשי צהמה ואס לאו אל תקח שאינן צריאין לאכול: **מאה קרי**. דלועין: **מאה שפמי**. כמו על שפס (ויקרא יג) גרווינוין^י צלע"ז שפתיס של צהמה: **יומא דמפגרי ציה רבנן**. שהיו התלמידים מתעללין מלצא צצית המדרש קרי ליה יומא דשפמי כלומר היום הזה אצד לו ואין צו תועלת: **וטומנין אס השליא**. כדמפרש רשב"ג שהיא רפואה להתחמם הולד: **ספוגין של זמר**. זמר מנופך: **של שני סינוקוס**. תאומים וקשורין טבורן זה ציה: **משוס דמנפתי מהדדי**. זה אליך וזה אליך ונמצאו מסוכנין: **צפרשא סוכחה**. שהוכיח יחזקאל לישראל את חקדי הקצ"ה שעמיהן: **סוכחה**. לשון לכו ונוכחה (ישעיה ה) להתווכח ולהודיע מי הוא שקרם על שכנגדו: **למשעי**. לנוח ולהחליק צצרו: **שומלין**. וצצרו מתקשה: **מלפפין**. אגמליין^{יא} צלע"ז. ולא היו אסודי ינוקא דאמרן לעיל צצרק כל הקלים (דף קגה.) דהא שמעינן ליה לרב נחמן דאסר אלא^{יב} לפופי צעלמא כמו שעושין^{יג} צצחגרות ופסיקיאות: **הדרן עלך מפנין**

ישינן לטבנה כי מאדים הוא ממונה על הדם. ואקשינן עלה והא יום ו' הוא דמעלי שבתא דקאי מאדים בשעה ששית ובשעה עשרים והן וזגות, ואמרת פורסא דמא חד בשבא וארבעה ומעלי שבתא, ולא מצאו לו פירוק. והשיב א"ע' שהוא כן כיון דדשו בה רבים להקיז ביום ששי ושומר פתאים ה'. מאה ריש בווי מאה קרני בווא שפמי ולא כלום. פי' היה מנהג קצוב כי הספר מגלח מאה ראשי, כלומר מאה ראשי בני אדם נוטל שכרו וזו אחד, וכן (א' מרוגמא) [המש"ס] מאה קרן, כלומר מאה קרן של תוכיית

מסורת הש"ס

א) גיטין ע. ג. (ג) עינין תוספות
יערובין ע. ד"ה ואון,
ג) נמאל על יומא דשפמי
ממצא פירוש יפה בעינין ערך
פגד צעיוו הנוסח,
ד) נמוספ' פט"ו. (ס) (לפני
הרא"ש הטור לא היה מכוז
הא דלמרי רב נחמן הלכה כד'
יומי ועיין צ"י איז סימן של,
ו) גרי"ה טו. (י) (וכן איז)
לעיל טו: לפופי ינוקא צשנת
שפיר דמי וע"ש צפרס"י וכן
עוד לקמן קמו: ובפסיפי
שס, (ח) ונ"ע תוספות
מכותו ג. ד"ה שצמי דינין,

תורה אור השלם

- שומר פתאים ין דלותי
יג' דחושני: החלם קטו ו
- ומולדותיך ביום הולדת
אחך לא ברת שרף ובמים
לא רחצת למשעי והמלח
לא יתקלחת ויחזקל לא
יתקלח: יחזקאל טו ד

גליון הש"ס

גפרא כיון דרשו ביה רבים
שומר פתאים. עיין מה"ד
סי' מ"א: רש"י ד"ה
מלפפין וכו' בחגרות
ופסיקיאות. עיין לקמן דף
קמו ע"ב רש"י ד"ה צחומי
שעה ונ"ע. ועי' מנחות
אלמת הקדש חלק א"ח סי'
מ:

לעוי רש"י

גרווינוין^י [גיינוין]. שפתי
חיות.

אגמליין^{יא}
[גימליין]. לטוף.

רבינו הגאול (המשך)

והוא ריבדא רכוסילתא
נוטל בשכרו בק' קרן וזו
אחד. אבל איתון בן אדם
שמגלח ראשם או עושה
להן ריבדא רכוסילתא, נוטל
שכרו כאשר אמרנו, מתקן
זקנן ונוטל שפמם בחנם,
וכן היה הדין. ויום שהיה
האומן עושה השפמות לא
היה נוטל שכר והיה הולך
לביורו ויקם, ועל כן היה
למשל כל מי שהיה יגע ולא
[ניהן] עולה בירו (סבר)
[שכתבן] היה קורא אותו יומא
דשפמי, מציגרי, תשש
כוחם והוו מחולשי יגיעם
ועיפיים ולא יכלו למיגרס
כדמתיבי וירדף דוד הוא
וארבע מאות איש ויעמדו
מאתים איש אשר פגרו
מעבור את נחל הבשור, הוו
אמרי יומא דשפמי.
וקושרין את הטיבור. ד'
יוסי אומר אף חותבין את
הטיבור בשבת, ובמים לא
עושיין בשבת. אמר רב נחמן
אמר רבה בר אבבה הלכה
כרבי יוסי שחותבין בשבת
טיבור הניוק אחד וכ"ש
טיבור ב' תינוקות שבוה
אפילו חכמים מרדים
שמחין, מ"ט משום
(דמתחין) [דמתנתחן] אהרדי,
ואמר רב נחמן אמר רבה בר
אבבה אמר רב כל האמור
בפרשת תוכחה עושין לחיה
בשבת שנאמר ומולדותיך
ביום הולדת אותך מיכן
שמילדין לחיה בשבת, לא
כת שרך מיכן שחותבין את
הטיבור בשבת, ובמים לא
רוצת למשעי מיכן
שמרוצינן את הוולד
בשבת, והחתל לא חתלת מיכן שמלפפין הולד בשבת. ואמרינן בתלמוד א"י ומחליין עליה את השבת, שמואל אמר עושין לה מדורה אפילו בתקופת תמוז. וקושרין את הטיבור, כדא אמתיא דבר קפרא נפקא מיילדה בשבת, אחת ושאלת לוי' ואמר לה אולון ושאלון לחייתא. אמרה לין'ה ליבא חייא, אמר לה זילי עבדי כמנהגן. אמרה ליה ליבא מנהג, אמר לה איילד חתיך כד' יוסי ביני מתניתא. וכל צרכי חיה עושין בשבת תני השליא הואת בשבת עושירין טומנין אותה בשמן והעניים בחבן. ובחול אלו ואלו טומנין אותה בארץ, כדי ליתן ערבון לארץ. הדרן עלך מפנין

^[1] עיין בערך ערך פגד

^[2] עיין בערך ערך פגד

(א) [עיונינו י: יב: עג: עד.]; (ב) [ג'ל מוסר, א] יבמות ע"ג; (ד) סוכה מג"ג, א] שמואל דלר, א] ודף קד"ו.

◆◆◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שק אמן מלא: (ב) תוס' ד"ה מי גרס וכו' מותר לנטול בכורו דהא רב: (ג) ד"ה לא לכל וכו' וה"פ לא לכל מלוא: (ד) ד"ה למחמר וכו' אלא למכשירי: (ה) ד"ה ושוין וכו' לזילות ומזוה' אם עבר: (ו) בא"ח אכל זאיית ומזוה' כ"ל ומצת סוכה נמחק:

◆◆◆

גליון הש"ס

גמ' לא לכל א"א מבשרי מצוה. ע"י גמ' בני חילך בסוף הספר נלקטו: רש"י ד"ה ושע"י ליה ל"א וכו' מופנה הוא החייא רגני. ע"י גכשי יבמות דף ע"ב ד"ה ושע"י ל"י ל"א יע"י: תוס' ד"ה אפשי וכו' דאיבא ל"בד בעירובי. ע"י עירובין דף עג ע"ב תוס' ד"ה אלא פשיטא: תוס' ד"ה ושויין אלא שיש לבחור מומא. וי"כ ש"י מוס' וכו' ע"א ד"ה לפחומה ומעין בשער המק"י פ"ג מהל' זאיית:

◆◆◆

מוסף רש"י

בתים וחצרות פתוחין לתוכו. גמים פתוחין לארות ומצרות למצוי. שכן היה דרכן שאין גמים פתוחין אלא לתצטרך, וכל שלא אחרו בש"ס ומעשה איתא אלא לפני הבית, אכל שאחורי הבית מוקף או רחבה קרי לה (עירובין ה) ויטי כיון דטעין פתוחים זו לזו ומעריכות יחד דרך פתחיה מהל' משני להו (שם טז). לולב וכל מכשירי. כלומר מקומיה ואפילו לקולו מן הממוצר ולאגוד (סוכה מב).

רבינו הגנאל

בתים וחצרות פתוחין לתוכו, והבא כיון שעירבו כאילו אין שם חצר ויכלו בתים ינהו. ואפילו נשתתפו כיון שאין שם (בתים) [תצרות] אין שותף מועיל באוהו מבדו. כך יש לומר כי לא עירבו גמי, כיון שנתן אסורין להוציא מן הבתים להצר להשחר אוהן הבתים כאילו סתומין הן שאין להם רשות להשתמש מן הבתים לתצר, והצר איבא בית לביא, לעממיה דרב היאך מטלטלין במבוי שאין לו בית. ומפרק ג'הון שיטטלו לו בני החצר רשותם לבני חז, וכיון שבטטלין רשותם לגביה יש לו להוציא מן הבית לתצר, כדתנן נתנו לו רשותם מותר והם אסורים, וק"ל הוא דתנו נתנו לו רשותם ורשותם מעיקרא מקודם אשביטלם הוא רשותא לגבייהו. ואקשניו וכיון שבטטלו כל בני חצר רשותם לבני חז בעשר כל בית הבתים ועל ויכולן כבית אחד הן התיבין, ורב לא אמר אלא בתים ומיעוטי בתים שנים, והכא איבא שני בתים והיאך מותר רב. ופירקו עוד כגון שבני חצר בטלו רשותם מן הבקר עד חצי היום לבני רהובין בפירוטין ומחייב להילין לגבי שמעון, שבמצאו ארובין ומשמעון שניהם מותרין בתצר זה, דהא שותפין לרב דאמר בטבלין וחזרוין ומבטלין. ואקשניו תוב סוף טוה בעת שפתור ליה להשתמש בתצר זה אסור, ואוהה העת אין שם בתצר אלא בית ארובין בלבד, ומצוי היום ולהלן בית שמעון לבדו ואין לרובאין בה רשות להשתמש, ומ"מ לא תמצא ב' בתים מותרין בתצר זה בעת

גסים וחלרות. שני גמים פתוחים לשתי חלרות שמים לכל חצר ושתי חלרות פתוחות למצוי: **כמאן דסתימי דמי**. דהא לגבי מצוי כמאן דסתימי הוו דהא חלרות מפסיקות בינמיס שאין הצמים מוליציין להם: **אפשר דמצטלי**. בני הצמים שנחצר רשות שיש להם נחצר לגבי

חד מינייהו והוי כל החצר שלו ומותר להוציא מצומו לחצר: **סוף סוף גים זיבא**. בכל חצר גמים ליכא ורב צעי שני גמים לכל חצר: **אלא אמר רב אשי**. טעמא לאו משום גמים וחלרות פתוחות לתוכו הוא דרב צין עירבו צין לא עירבו מכיון דפתמי שמי חלרות למצוי ושני גמים לכל חצר תורת מצוי עליו וימתר צלמי וקורה והיינו טעמא דכי עירבו בחלרות ולא נשתתפו במצוי אסור לנטול צו וכי לא עירבו שרי: **מי גרס לתצויות שיאפרו**. על המצוי להצריכו שימוץ להוציא מן החלרות לתוכו: **גמים**. הוא דגרמי לו דאי לאו משום גמים הוו להו חלרות ומצוי רשות אחת דרב דאמרה להא מלתא כ"ר"ש סבירא ליה דאמר בעירובין (דף עג.) גג וחצר וקרפף ומצוי כולן רשות אחת הן ומטלטלין מזה לזה ואמר רב עלה הלכה כ"י שמעון והוא שלא עירבו גמים עם החלרות דלא שכימי מאני דגמים נחצר הלך לענין טלטול

בצמוח נמי כי לא עירבו חלרות עם הצמים שרי דהוה להו כמו שנשתתפו צו דמי גרס לו למצוי ליאסר ולהצטרך לשימוץ גמים גרמו לו ואינם שהרי נסתלקו ממנו ומותר להוציא מן החלרות למצוי כאילו נשתתפו ונשתתפו לה מספקא לן דמותר לנטול ככולן: **לא לכל אמר רבי אליעזר**. לא בכל מכשירי מצוה אמר כן. ולקמן מפרש הי מכשירי מצוה אחת למעוטי: **שמי הלחם**. דעצרת חובת יוס הן ואין לאחרן עד למחר: **ולא למדן רבי אליעזר**. דאפייסית דתצה שנת אלא בגזירה שוה ואי בכל מכשירי מצוה ששקת המצוה ויהגת בשנת אמר מכשיריה כמותה למה לי גזירה שוה: **מה הצאה האמורה צעומר מכשיריה**. דהיינו קצירה וקטינה והרקדה שלה דוחין את השנת דאמרינן צמנחות (דף עג.) בצריש קציר רשות ילא קצירה העומר שהיא מצוה: **שכן (א) מלא קצור**. שלא לשם עומר מצוה לקצור לשמה דכתיב וקצרתם והצאתם הלך קצירה גופה

מצוה היא תאמר צשמי הלחם שלא נאמר צהן קצירה: **לאי**. צאמת: **מצד אחד**. הצאה דעומר מופנה הצאה דשמי הלחם אינה מופנה דצריכה לגופה: **ושמעיתן ליה לרבי אליעזר דאמר**. גזירה שוה שאינה מופנה משני צדדיה אלא מצד אחד דאמר מננה להם אין להשיב אצל אם יש להשיב משניצין. ובמסקנת יצמות צמדות מצוה חליצה^(א) שמעינן ליה דאמרי הכי דקמי חליצה בשמאל פסולה ורבי אליעזר מכשירי דלא יליף רגל רגל ממצורע ופרכינן ורבי אליעזר לא יליף ממצורע והא תניא ר"א אומר מניין לרציעה שהיא צאחן ימינת נאמר כאן אחון ונאמר להלן אחון וכו' ומשינין און און מופנה רגל רגל לא מופנה והאי לאו מופנה דקאמרינן משני צדדין קאמר דרגל דכתיב בחליצה אצטעריכא לגופה אצל מצד אחד מופנה הוא דפרשת מצורע^(ב) מופנה הוא הדיא דעני דכולהו כתיבין מצורע עשיר: **ציבאו ריבזיאו הוא**. דהא אוהקצרתם מננה חדשה סמך ומצי למיכתב ממוצבוסיכס לחם תופה וציבאו ימירה הוא: **למעוטי מאי**. הא דאמר רבי יוחנן לעיל לא לכל אמר רבי אליעזר למעוטי הי מכשיריס **זאיית**. שלא יתלנה צטלימו בשנת דמפרש טעמא ואזיל: **כל**

אחא. ופירק רב אשי פירוק אחר ואמר מי גרס לחצרות הללו הפתוחות למבוי להיאסר בהן טלטול בתים, מפני אלו הבתים שהן פתוחין לתוכן ולא עירבו, שאלו לא היו בהן בתים מותרין היו השבתים שם לטלטל בה ככולה שהן כמו קרפף שפתור השבות בו לטלטל ככולן, וגם המבוי לא נאסר בהן מותרים שהן פתוחים לתוכה ואינם. כלומר כיון שלא עירבו השבתים כאלו סתומים הם ואינם כלל. הלא אילו היו סתומין היה הטלטול מותר בהם עכשיו יהיה מותר, ועוד דברי רב אשי. ועיקר דברי רב פירושם בעירובין פרק הדר ע גזברי בתצר, ופירושנם שם. ושמעינן מינה דרבנן פליגי על ר' שמעון דשרי דרך גגות ודרך חצירות ודרך קרפפות. ואע"כ דאמר רב הלכתא כ"י שמעון בפרק כל גגות העיר רשות אחת הן, לגבי איזמל לא שרינן בני יארי גוונא, בדריהא קייילי הילכתא דרבנן) וככלליה דרבי עקיבא דאמר כל

^[א] נראה דר"ל קיי"ל כ"ה"ש בעירובין ס"ט ע"ב דעמתינן רשות ממחמך.

רבי אליעזר רמילה פרק תשעה עשר שבת קלא

תורה אור

1 דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירת הארץ וצאתם את עמר ראשית קצירכם אל הבית: וקרא בני

2 והסרתם לכם מקצרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהיונן:

ויקרא בני עו ממשולשבתים תביאו לקם תנופה שהיום שני עשיריים עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהיונן:

רב נסים גאון

פרק יש רבי אליעזר אומר. ואבתי מופנה מצד א' הוא, ושמעינן ליה ל"י אליעזר דאמר מופנה מצד אחד למידין ומכשירי דע שאע"פ שלא מצאו ל"י אליעזר בפרוש שאמר דבר זה, וידועים אבחו אותו מדריכה במס' נדה בפרק המפלת (דף כג) מופנה מצד אחד ל"י ישמעאל למידין ואין משיבין, לרבנן למידין ומשיבין. והואיל ור' אליעזר (ה) עומד כ"י ישמעאל, כי באו מוצאיין ו' יהושע חבור של ר' אליעזר אומר (נ"ו) דף סג בתוסה) ישמעאל אחי, וגם זה לא נתיחד בחלוקה רבם הוא הדובר אלא ר' ישמעאל והשאר שור כולם דברו אחד כי מופנה מצד אחד למידין ומשיבין, ידענו כי ר' אליעזר בכלל החכמים ששוו עומד וסובר בכוחו. שאלו היה חולק עליהן דברו זה היה נזכר עם ר' ישמעאל, וכיון שלא הוכרזה החלוקה אלא בר' ישמעאל בלבד נתיבר כי ר' אליעזר אינו שוה לו ורבנן סבירא ליה. ומכין אמרו שמעינן ליה ל"י אליעזר דאמר מופנה מצד אחד למידין ומשיבין, לפי שכל החכמים שהיו באותו הדור שור דבר זה חזין מר' ישמעאל שהוכר בפירוש שהוא חולק.

6) אין הלשון מתיק ואמנם כוונתו ששולי ר"א היה צדויו של ר' יהושע ולא אולם דמכר כותיה כיה לאסוריו עם ר"י ויניין צש"י כאן כד"ה ושמעין ויבמות קד ע"א ד"ה לא מופי ז"ע"י.

אפשר דמבטלי רשות בו'. וא"ת כי עירבו חלרות נמי עם גמים מניין למימר שיש חצר למצוי כגון צטטלו אותו של חצר זה לרשות דכולהו שיש להם במצוי לבני חצר אחרת ויכולין לנטול מן החצר למצוי הא לא צעי לאקשויי^(א) דאיכא למ"ד בעירובין

(דף סו:) אין ציטול רשות מחצר לחצר ועוד דכלאו הכי פריך שפיר: **מפלא** דיומא אפניא. רב

לטעמיה דאמר צמסכת עירובין (דף סח:) מצטלין וחזרוין ומצטלין: **מי גרם להצרות**. און קי"ל דאפילו עירבו חלרות עם גמים מותר לנטול^(ב) דהא רב דאסר בעירבו לטעמיה דפסיק כרזי שמעון דוקא צלא עירבו אצל רבי יוחנן פסיק כ"ר"ש צין עירבו צין לא עירבו וכו' יוחנן קי"ל: **לא אבא רבי יאעזר** מבשרי מצוה דוחין את השבת. לקמן מפרש דלמח למעוטי זאיית ומזוה וה"פ לא (ג) כל מצות הנוהגות בשנת אמר ר' אליעזר שמכשירין ידחו שנת שהרי שמי הלחם כ"י ומשמע לכלורה דאי לא דאשכחן דמלךין ר' אליעזר ג"ש הוה גמרינן לזאיית ומזוה ממילה וימא דמכשיריה דחו שנת שהרי הוה היכי שייך למילף זאיית ומזוה ממילה דמילה דין הוא דמכשיריה דוחין שנת דהיא עצמה דוחה שנת אצל זאיית ומזוה אין צמנות דחיית שנת:

תאמר בשתי הלחם שאם מצא קצור אינו קוצר. תימה מאי קא פריך דהיא גופה יליף מינה מה העומר שאף על פי שנאלץ קצור קוצר אף שמי הלחם אם נאלץ קצור קוצר ומילף מינה תרמי מכשירין וקצירה ותיך ר"ת דהא לא דמי דמילף מינה קצירה שהרי בעצרת יהיו כל הטיטין ושעשורין קצורים ולא משמע דאחיא ג"ש אלא (ה) מכשירין דדחו שנת א"י י"ל דהא לא מצי למימר יליף קצירה דמאיכא נפקא לן קצירת העומר דלחיא שנת מדכתיב צמריש ובקציר תשבות כדדרשנין צמנחות צשיליהי ר' ישמעאל (דף עג.) מה חריש רשות אף קציר רשות ילא קצירת העומר שהיא מצוה וגלי רחמנא דליכא למילף אלא לגבי העומר דכתיב ציה נמי קציר ולא לגבי הלחם ציה כתיב צהו קציר ועל כרחיך ודאי היינו טעמא דיליף גזי עומר קצירה משום דכתיב ציה קציר דאי לאו הכי מ"ש

דיליף טפי גזי עומר מגזי שמי הלחם שהכא נמי נימא ילא קצירת שמי הלחם שהיא מצוה: **ושרוין שאם צייין מליתו בו' מ"ב בו'**. תימה מה צריך טעם לזה אלא משום דלא אשכחן דרביניהו קרא דכל אינך מנצריקן קורה לקמן דלא גמרי מהדדי ומיהו יש לומר דאיכא למילף זאיית ומזוה מסוכה דמאי פרכת שכן נוגתה צלילות כגיממס מזוה נמי נוהג צלילות כגיממס וכן זאיית לרבצן דפליגי עליה דרבי שמעון צפרק התכלת (מנחות דף מג.) דלא דרשי ורזאיסם אותו פרט לכסות לילה אלא^(א) פרט לכסות קומא ולהאי טעמא דפרישית דמסוכה יליף צריך לומר דזאיית^(ב) אם עבר זמנה צטלה דאי לאו הכי איכא למפרך מה למוכה שכן אם עבר זמנה צטלה דמסתבר דמילה אם עבר זמנה לא צטלה שאותה מילה עצמה שהוא מייחב צשמיי הוה עושה צשעשי שאם מל צשמיי לא היה חזר ומל צשעשי אצל (ג) סוכה זאיית ומזוה צכל יומא מייחב צהן אפילו קיימס היום חייב לקיימם למחר הלכך כשעבר היום ולא עשאו מצות היום לא יקיים עוד לעולם ואם תאמר ומסוכה היכי מצי למילף וכן כל הנך דלקמן דפריך ניכתוב רחמנא צהאי וייתי הנך ויגמרו מינייה דרצה נגמר מציבוד אצ ואם ומצנין צית המקדש דלא דחו שנת

דליתא

גרסינן באחרית פרק ר' ישמעאל אומר, העומר היה בא בשבת מג' סאין וכו', ח"י תקריב את מנחת בכורך, מה ת"ל לפי שמצות העומר להביא מן הקמה, מניין שאם לא מצא קמה יביא מן העומרין ת"ל תקריב בו', עד תקריב לפי שצמיתו לקצור בלילה. מניין שאם קצר ביום כשר ורוחה שבת, ת"ל תקריב כל שהוא תקריב מימ תקריבו אפילו בשבת אפילו ביום בטומאה. ותוב תניא [בתריין] סוף פרשת אמור אל הכהנים [ובפסחים עו ובמנחות עב] רבי אומר וירבר משה את מוציאי שתי הלחם לפי שלא למדנו שדוחין את השבת אלא הפסח והתמיד שכתוב בהן במיעוה, מניין לרבות העומר והקרב עמו, שתי הלחם והקרב עמון שידחו שבת, ת"ל וירבר משה את מוציאי ה', קבעו מוציא אחד כולן, ופשוטה היא זו והלכתא כולא. ואפילו ר' אליעזר שמתיר במכשירי מצוה מורה שאם צייין טליתו ועשה מזוה בפתחו בשבת שהוא חייב. אמרינן מי ש' הינ ואוקימנא